

KAP. 1.3

1.9 BERÄKNA:

e) $\sqrt{x^2} = |x|$

OBS! ROTUTDRAGNING RESULTERAR I ETT ICKE-NEGATIVT TAL
SÅ $\sqrt{x^2} \neq x$. TA T.EX. $x = -1$ FÖR ATT FÅ $\sqrt{(-1)^2} = \sqrt{1} = 1 \neq -1!$

f) $\sqrt{(-x)^2} = |x|$

SAMMA RESONEMANG SOM OVAN. $\sqrt{(-x)^2} \neq -x$ I ALLMÄNHET!
JA T.EX. $x = 1$ FÖR ATT FÅ $\sqrt{(-1)^2} = \sqrt{1} = 1 \neq -1!$

1.10 LÖS EKVATIONEN:

a) $|x| = 4$

TVÅ FALL:

$x < 0$: $|x| = -x = 4 \Rightarrow x = -4$

$x \geq 0$: $|x| = +x = 4 \Rightarrow x = 4$

SVAR: $x = \pm 4$

e) $|2x+1| = 1$

TVÅ FALL:

$2x+1 < 0$:

$|2x+1| = -(2x+1) = 1 \Rightarrow 2x+1 = -1$
 $\Rightarrow 2x = -2 \Rightarrow x = -1$

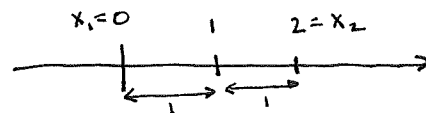
$2x+1 \geq 0$:

$|2x+1| = 2x+1 = 1 \Rightarrow 2x = 0 \Rightarrow x = 0$

SVAR: $x_1 = -1$, $x_2 = 0$

f) $||-x|| = 1$

KAN LÖSAS SOM OVAN. MEN $||-x||$ KAN TOLKAS GEOMETRISKT
SOM AVSTÅNDET MELLAN 1 OCH x . $||-x|| = 1$ BETYDER
ALLTSÅ ATT AVSTÅNDET MELLAN 1 OCH x SKA VARA 1.
DETTA GÄLLER FÖR $x_1 = 0$ OCH $x_2 = 2$.

1.19 LÖS EKVATIONEN

a) $|x-1| + |x-2| = 2$

BESTÄM FÖRST NÄR UTTRYCKEN INNANFÖR ABSOLUTBÄLPPEN ÄR POSITIVA EL. NEGATIVA.

x	1	2
x-1	-	+
x-2	-	-
###		

VI SER ATT DET BLIR TRE OLIKA FALL:

1) $x \leq 1$:

$$|x-1| + |x-2| = -(x-1) - (x-2) = -2x + 3$$

$$-2x + 3 = 2 \Rightarrow 2x = 1 \Rightarrow x = \frac{1}{2}$$

2) $1 < x < 2$:

$$|x-1| + |x-2| = x-1 - (x-2) = 1$$

INGEN LÖSNING TILL EKV. FÖR x I DETTA INTERVALL.

3) $x \geq 2$:

$$|x-1| + |x-2| = x-1 + x-2 = 2x - 3$$

$$2x - 3 = 2 \Rightarrow 2x = 5 \Rightarrow x = \frac{5}{2}$$

SVAR: $x_1 = \frac{1}{2}$, $x_2 = \frac{5}{2}$

KAP. 1.4

1.30

POLYNOM DIVIDĚRA:

$$\begin{array}{r} x^2 + 3x - 3 \\ x^3 + x + 1 \overline{) x^5 + 3x^4 - 2x^3 + 2x - 1} \\ \underline{-(x^5 + x^3 + x^2)} \\ 3x^4 - 3x^3 - x^2 + 2x - 1 \\ \underline{-(3x^4 + 3x^2 + 3x)} \\ -3x^3 - 4x^2 - x - 1 \\ \underline{-(-3x^3 - 3x - 3)} \\ -4x^2 + 2x + 2 \end{array}$$

$$\text{SVAR: } \begin{cases} \text{KVOT: } x^2 + 3x - 3 \\ \text{REST: } -4x^2 + 2x + 2 \end{cases}$$

b)

$$\begin{array}{r} x^5 + x^4 + x^3 + x^2 + x + 1 \\ x - 1 \overline{) x^6 - 1} \\ \underline{-(x^6 - x^5)} \\ x^5 - 1 \\ \underline{-(x^5 - x^4)} \\ x^4 - 1 \\ \underline{-(x^4 - x^3)} \\ x^3 - 1 \\ \underline{-(x^3 - x^2)} \\ x^2 - 1 \\ \underline{-(x^2 - x)} \\ x - 1 \\ \underline{-(x - 1)} \\ 0 \end{array}$$

$$\text{SVAR: } \begin{cases} \text{KVOT: } x^5 + x^4 + x^3 + x^2 + x + 1 \\ \text{REST: } 0 \end{cases}$$

1.31 FAKTORISERA:

e) $x^3 - x = x(x^2 - 1) = x(x+1)(x-1)$

d) $x^2 - 3x + 2$

SÖK EN ROT. PRÖVA $x=1$: $1^2 - 3 \cdot 1 + 2 = 0$ OK

D.V.S $x-1$ ÄR EN FAKTOR. POLYNOMDIVIDERA:

$$\begin{array}{r} x-2 \\ x-1 \overline{) x^2-3x+2} \\ \underline{-(x^2-x)} \\ -2x+2 \\ \underline{-(-2x+2)} \\ 0 \end{array}$$

SVAR: $x^2 - 3x + 2 = (x-1) \cdot (x-2)$

1.34

FAKTORISERA POLYNOMET $p(x) = x^3 - 2x - 4$

GISSA LÖSNING MED HJÄLP AV SATS 4 (S.54). OM $p(\alpha) = 0$,

$\alpha = \frac{p}{q}$ SÅ MÅSTE

$p = \pm 1, \pm 2, \pm 4, \quad q = \pm 1$

GÄNOM ATT PRÖVA DESSA MÖJLIGHETER SER VI ATT

$p(2) = 2^3 - 2 \cdot 2 - 4 = 8 - 8 = 0$

D.V.S $x-2$ ÄR EN FAKTOR.

$$\begin{array}{r} x^2+2x+2 \\ x-2 \overline{) x^3-2x-4} \\ \underline{-(x^3-2x^2)} \\ 2x^2-2x-4 \\ \underline{-(2x^2-4x)} \\ 2x-4 \\ \underline{-(2x-4)} \\ 0 \end{array}$$

$\Rightarrow p(x) = (x-2)(x^2+2x+2)$

ÅTERSTÅR ATT FAKTORISERA x^2+2x+2 . DETTA KAN VI

GÖRA GÄNOM ATT LÖSA

$x^2+2x+2 = 0$ (KVADRATKOMPLETTERA) $\Rightarrow (x^2+2x+1) - 1 + 2 = 0 \Rightarrow (x+1)^2 + 1 = 0$

$\Rightarrow (x+1)^2 = -1$ SAKNAR REELLA RÖTTER, TY $(x+1)^2 \geq 0!$

D.V.S VI KAN INTE FAKTORISERA x^2+2x+2 I REELLA FAKTORER.

SVAR: $p(x) = (x-2) \cdot (x^2+2x+2)$

1.35

BERÄKNA (GEOMETRISK) SUMMA!

$$\begin{aligned}
 \text{a)} \quad 1 + 2 + 4 + 8 + 16 + 32 &= 2^0 + 2^1 + \dots + 2^5 \\
 &= \sum_{k=0}^5 2^k \\
 &= \frac{2^6 - 1}{2 - 1} = 63
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{c)} \quad 2 + 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \dots + \frac{1}{128} &= 2 \cdot \left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \dots + \frac{1}{256} \right) \\
 &= 2 \cdot \left(\left(\frac{1}{2}\right)^0 + \left(\frac{1}{2}\right)^1 + \left(\frac{1}{2}\right)^2 + \dots + \left(\frac{1}{2}\right)^8 \right) \\
 &= 2 \cdot \sum_{k=0}^8 \left(\frac{1}{2}\right)^k \\
 &= 2 \cdot \frac{1 - \left(\frac{1}{2}\right)^9}{1 - \frac{1}{2}} = 2 \cdot \frac{1 - \frac{1}{512}}{\frac{1}{2}} = 4 \cdot \frac{511}{512} \\
 &= \frac{511}{128}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{e)} \quad 1 - x + x^2 - x^3 + \dots - x^9 &= (-x)^0 + (-x)^1 + (-x)^2 + (-x)^3 + \dots + (-x)^9 \\
 &= \sum_{k=0}^9 (-x)^k \\
 &= \frac{1 - (-x)^{10}}{1 - (-x)} \\
 &= \frac{1 - x^{10}}{1 + x}
 \end{aligned}$$

1.44

VAD ÄR KOEFFICIENTEN FÖR x^2 I $(x+1)^{15}$?

ANVÄND BINOMIALSATSEN

$$(x+1)^{15} = \sum_{k=0}^{15} \binom{15}{k} x^k = \binom{15}{0} \cdot 1 + \binom{15}{1} \cdot x + \dots + \binom{15}{13} \cdot x^{13} + \binom{15}{14} \cdot x^{14} + \binom{15}{15} \cdot x^{15}$$

VI SER ATT DEN SÖKTA KOEFFICIENTEN ÄR

$$\binom{15}{13} = \frac{15!}{13!(15-13)!} = \frac{15 \cdot 14}{2!} = 15 \cdot 7 = 105$$

SVAR: 105

1.47

VAD ÄR HÖGSTA GRADSTERMEN

$$1 \quad (x^3-2)^{16} - (x^4+3)^{12} ?$$

ANVÄND BINOMIALSATSEN:

$$(1) \quad (x^3-2)^{16} = \sum_{k=0}^{16} \binom{16}{k} \cdot (x^3)^k \cdot (-2)^{16-k}$$

$$(2) \quad (x^4+3)^{12} = \sum_{k=0}^{12} \binom{12}{k} (x^4)^k \cdot (3)^{12-k}$$

HÖGSTA GRADSTERMERNÄ FÖR (1) OCH (2) ÄR

$$\binom{16}{16} \cdot (x^3)^{16} \cdot (-2)^0 = x^{48}$$

$$\binom{12}{12} \cdot (x^4)^{12} \cdot (3)^0 = x^{48}$$

DESSA TAR UT VARANDRA (VI ÄR INTRESSERADE AV "(1)-(2)",
SÄ VI RÄKNAR UT NÄST-HÖGSTA ORDNINGENS TERMER:

$$\binom{16}{15} \cdot (x^3)^{15} \cdot (-2)^{16-15} = 16 \cdot x^{45} \cdot (-2)^1 = -32 \cdot x^{45} \quad \leftarrow \text{HÖGST!}$$

$$\binom{12}{11} \cdot (x^4)^{11} \cdot 3^{12-11} = 12 \cdot x^{44} \cdot 3 = 48 \cdot x^{44}$$

SVAR: $-32x^{45}$

1.61

FÖRENKLA:

$$a) 3^x + 3^{x+1} = 3^x + 3^x \cdot 3 = 3^x \cdot (1+3) = \underline{\underline{4 \cdot 3^x}}$$

$$d) \frac{1}{e^x} + \frac{1}{e^{x+1}} = \frac{1}{e^x} + \frac{1}{e^x \cdot e} = \frac{1}{e^x} \cdot \left(1 + \frac{1}{e}\right)$$

$$= \frac{1}{e^x} \cdot \frac{e+1}{e} = \frac{1}{e^{x+1}} \cdot (e+1) \quad \left(= (1+e) \cdot e^{-(x+1)} \right)$$

1.63

LÖS EKVATIONEN:

$$a) 2^x \cdot 3^{x-2} = 4$$

$$2^x \cdot 3^x \cdot 3^{-2} = 4$$

$$(2 \cdot 3)^x = 4 \cdot 3^2$$

$$6^x = 36$$

$$x = 2$$

SVAR: $x=2$

$$b) 4^x - 6 \cdot 2^x + 8 = 0$$

$$2^x \cdot 2^x - 6 \cdot 2^x + 8 = 0$$

$$y^2 - 6y + 8 = 0$$

$$(y-3)^2 - 3^2 + 8 = 0$$

$$(y-3)^2 = 1$$

$$y = 3 \pm 1$$

$$\text{OM } y=2 \quad \text{DÅ} \quad x=1 \quad (2^1=2)$$

$$\text{OM } y=4 \quad \text{DÅ} \quad x=2 \quad (2^2=4)$$

SVAR: $x_1=1, x_2=2$ LÅT $y := 2^x$

1.72

LÖS EKVATIONEN

a) $\ln x + \ln(x-1) = \ln 6$

$$\ln(x(x-1)) = \ln 6$$

$$x(x-1) = 6$$

$$x^2 - x = 6$$

$$\left(x - \frac{1}{2}\right)^2 - \frac{1}{4} = 6$$

$$\left(x - \frac{1}{2}\right)^2 = \frac{24+1}{4}$$

$$x = \frac{1}{2} \pm \sqrt{\frac{25}{4}} = \frac{1}{2} \pm \frac{5}{2}$$

$$\Rightarrow x = \frac{6}{2} = 3$$

EL.

$$x = -\frac{4}{2} = -2$$

OBS! \ln ÄR EN DEFINIERAD
FÖR $x > 0$ SÅ $x = -2$ ÄR
EN GILTIG ROT.

SVAR: $x = 3$

c) $2 \ln(x-4) = \ln x + \ln 2$

$$\ln(x-4)^2 = \ln 2x$$

$$(x-4)^2 = 2x$$

LÅT $y := x-4$, DÅ $x = y+4$ OCH EKV. BLIR

$$y^2 = 2(y+4)$$

$$y^2 - 2y = 8$$

$$(y-1)^2 - 1 = 8$$

$$y = 1 \pm \sqrt{9} = 1 \pm 3 \Rightarrow y = 4 \text{ EL. } y = -2$$

OM $y = 4$ DÅ $x = 4+4 = 8$. OM $y = -2$ DÅ $x = -2+4 = 2$.

MEN OM $x = 2$ SÅ $x-4 = 2-4 = -2$ SÅ $\ln(x-4)$ I EKV. ÄR
EN DEFINIERAD, D.V.S. $x = 2$ ÄR EN FALSK ROT.

SVAR: $x = 8$